Nr. 9. Lwów, dnia 3. marca 1907. Rok V.

ADRES: WYDAWNICTWO „GMINY“ we Lwowie.

GMINA

Tygodnik poświęcony interesom Gmin i Rad powiatowych.

Wychodzi we Lwowie co sobotę.

CAŁOROCZNA PRZEDPŁATA Z DOSTAWĄ 6 koron

Założyciel: Tadeusz Romanowicz. Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Maryan Orłowski.

Ochrona wyborów i wyborców.

Parlament nasz zasłużył się społeczeństwu wydaniem ustawy umożliwiającej swobodny wybór reprezentantów do rad gminnych, powiatowych, sejmu i rady państwa.

Ustawa ta należy do ustaw zasadniczych państwa. Jest ta ustawa polityczną i konstytucyjną.

Tekst ustawy zawiera nasz „Podręcznik dla władz autonomicznych“ w części zatytułowanej „Wyborcze ustawy do austryackiej rady państwa“.

Obecnie dla ułatwienia zrozumienia podajemy w krótkości treść tej ustawy, tak często w praktyce respektować się mającej.

Celem reformy wyborczej jest przyznanie obywatelom państwa równego powszechnego prawa głosowania. Zakres tej ustawy, rozciągnięto także na wybory do wszelkich ciał i instytucyi powołanych prawnie do załatwienia spraw publicznych. Nadto rozszerzono go także na z g r o m a d z e n i a p u b l i c z n e.

Paragraf trzeci nowej ustawy, dotyczy przekupstwa przy wyborach i opiewa:

Kto uprawnionemu do głosowania lub osobie trzeciej, ofiaruje lub zapewnia korzyść materyalną w tym celu, aby nakłonić wyborcę do głosowania w pewnym wskazanym mu kierunku, podlega karze a r e s z t u a ż d o 6 t y g o d n i, a przeznaczony na ten cel przedmiot majątkowy lub jego wartość pieniężna, podpada konfiskacie na rzecz funduszu dla ubogich danej gminy. Taka sama kara spotka wyborcę, który pozwoli się przekupić w ten sposób albo do głosowania w pewnym kierunku, albo do wstrzymania się od głosowania.

Paragraf czwarty zwraca się przeciwko kaptowaniu wyborców za pomocą jadła i napojów. Kto w dniu wyborów w restauracyach, szynkowniach, względnie w innych publicznych miejscach, rozdziela między wyborców lub poleca rozdzielać jadło, napoje albo inne środki spożywcze, czy to darmo, czy też formie p o z o r n e j jakoby sprzedaży, winien być karany grzywną od 20 do 200 koron, jeśli nie zachodzi wyraźne przekupstwo wyborców, przewidziane w paragrafie 3-cim. A zatem nawet w razie, gdy takie goszczenie wyborców niema jawnego charakteru przekupstwa p o d l e g a j u ż k a r z e.

Paragraf piąty ustawy wyznacza karę ścisłego aresztu aż do 6 miesięcy za wszelkie usiłowania, mające na celu wpływanie na wyborców za pomocą g r o ź b y, g w a ł t u, wyrządzenia im szkody na ciele, honorze, majątku lub dochodach. Kara ta może być podwyższoną do 12 miesięcy ścisłego aresztu w wypadkach, w których zachodzą okoliczności obciążające, a zwłaszcza w razie, jeżeli tego rodzaju groźby osiągnęły skutek, to znaczy, jeżeli wyborca rzeczywiście zmuszony został przez to do oddania głosu wbrew swoim przekonaniom lub do wstrzymania się od głosowania. Tak samo karać należy tych, którzy p o w y b o r a c h wyrządzają wyborcy wyżej wymienione szkody za głosowanie nie podług ich myśli, lub podług ich wskazówek. Nie koniec na tem: kara powyżej podana ma być stosowana także w wypadkach, w których w określony sposób wywiera się wpływ nietylko bezpośrednio na wyborcę, lecz także na b l i s k ą m u o s o b ę.

Karę od 1 tygodnia do 3 miesięcy aresztu wyznacza ustawa za wprowadzenie wyborców w błąd f a ł s z y w e m i w i e ś c i a m i w chwili, w której oni nie mogą już tych wieści sprawdzić, i gdy wieści te mają również na celu wywarcie na nich wpływu co do głosowania.

Paragrafy siódmy i ósmy dotyczą fałszowania wyniku wyborów lub uniemożliwienia wyborcom oddania głosu.

Według paragrafu 7 podlega karze od 1 do 6 miesięcy, kto napisze na karcie wyborczej inne, niż wskazane nazwisko przez wyborcę, dalej kto odda głos na podstawie sfałszowanej lub nieprawnie uzyskanej karty legitymacyjnej. W myśl paragrafu 8-go, karani być mają aresztem aż do 3 miesięcy ci, którzy w celu powstrzymania wyborcy od oddania głosu, przywłaszczają sobie jego kartę legitymacyjną lub karty tej mu w przepisasanym czasie nie dostarczą, dalej ci, którzy kartę wyborczą danego wyborcy samowolnie wypełnią w celu zmuszenia go w ten sposób do oddania głosu według ich intencyi.

Paragraf 10 wyznacza karę aresztu od tygodnia do trzech miesięcy dla tych, którzy oddadzą kartę wyborczą innego wyborcy z jego wiedzą i za jego zezwoleniem, oraz dla tych, którzy zezwolą na to, aby w ich imieniu głosował ktoś inny. Zatem wszelkie zastępstwo przy głosowaniu jest stanowczo wykluczone.

Dalsze paragrafy dotyczą kar za niszczenie kart i aktów wyborczych i za nieprawne wywiadywanie się na kogo dany wyborca głosował.

Ukarani za przestępstwa wynikające z paragrafów 7, 8 i 10 tracą równocześnie prawo wyborcze, tak samo prawo wybieralności do Rady państwa, Sejmów, i do reprezentacyi powiatowych i gminnych na przeciąg lat pięciu, począwszy od chwili spełnienia nałożonej na nich kary.

Paragraf 12 wyznacza kary za nieprawne powstrzymanie obywateli od ubiegania się o mandat poselski, a paragraf 13 postanawia że członkowie komisyi wyborczej mają na czas aktu wyborczego posiadać charakter urzędników.

* * *

Niezmiernie ważnym jest paragraf 15 nowej ustawy, dotyczący zgromadzeń i to nietylko wyborczych, lecz także wszelkich innych zwołanych w celu omówienia spraw publicznych. Paragraf ten brzmi:

Kto bezprawnie utrudnia lub uniemożliwia dostęp do (powyżej wymienionych) zgromadzeń, kto bezprawnie wdziera się do tych zgromadzeń, wypiera z nich innych, kto przeszkadza lub uniemożliwia osobom powołanym do przewodniczenia w kierowaniu zgromadzeniem i kto nie poddaje się zarządzeniom przewodniczących ma być karany aresztem od tygodnia do 3 miesięcy.

Względem takiego zakłócenia zgromadzeń, lub którzy we wspólnem porozumieniu dopuścili się tego rodzaju wykroczenia, należ stosować karę ścisłego aresztu aż do 6 miesięcy.

* * *

Na zebraniach, które nie podlegają ustawie o zgromadzeniach, uważać należy za kierowników dopóki zgromadzenie samo nie wybierze innych ze swego łona, osoby, zwołujące zgromadzenie.

Zatem zakłucenie zgromadzenia wyborczego innej partyi może tych, którzy się wykroczenia dopuszczą, w danym razie pozbawić prawa wyborczego, a mianowicie w wypadkach, w których zasądzenie za tego rodzaju przewinienie na karę aresztu nastąpi przed dniem wyborów.

Uzupełnieniem powyższegu paragrafu jest paragraf 16. Opiewa on, że osoby, które bezprawnie, a z wiedzą, iż czynią to bezprawnie, wezmą udział w zgromadzeniu zwołanem dla pewnej ściśle oznaczonej kategoryi osób, w zebraniu jakiegokolwiek stowarzyszenia lub w zebraniu, którego uczestników osobno zaproszono, dalej osoby, które osoby zgromadzeń takich na wezwanie ich kierowników nie opuszczą, mogą być karane grzywną od 10 do 200 koron.

Prawo nakładania kar za wykroczenie paragrafów 4 i 16 — ugaszczanie wyborców i nieprawny udział w obcych zgromadzeniach — przysługiwać ma władzy politycznej danego okręgu.

Te byłyby ważniejsze przepisy nowej ustawy. Dodać jeszcze należy, że według paragrafu 21 ma być ona równocześnie z rozpisaniem wyborów ogłoszona w każdej gminie za pomocą plakatowania.

Ale gminy niech żądają gotowych plakatów bezpłatnie od starostwa.

Jeszcze o Radach powiatowych.

Buczacka Rada powiatowa ze swym Wydziałem, czynami zwalcza mniemanie, że Rady powiatowe nie chcą i nie umieją dobrze pracować. Otóż chcą; lecz niechże się im nic utrudnia możności spełniania ich zadań. Niech odnośne czyn-

niki niosą im pomoc. Ot, choćby uwzględnieniem następnej petycyi:

Wysoki Sejmie! Aby umożliwić prawidłowe funkcyonowanie Rad powiatowych przez dostarczanie im potrzebnych funduszów, przy równoczesnem obniżeniu wygórowanych dodatków powiatowych, uchwaliła tutejsza Rada powiatowa jednogłośnie na posiedzeniu dnia 12 b. m. prosić Wys. Sejm. o nakłonienie Rządu, by Rady powiatowe, z powodu nienakładania powiatowych dodatków do podatku osobisto dochodowego, utrzymywały z funduszu państwowego ryczałtową bonifikacyę na cele powiatowe, tak jak Wydział krajowy z tego względu bonifikacyę pobiera.

Przyznanie bonifikacyi Radom powiatowym byłoby uzasadnione, ponieważ dodatek osobisto dochodowy kosztem innych podatków, do których opłaca się dodatki, co roku wzrasta stosunkowo nieproporcyonalnie i co roku przysparza Rządowi o kilka milionów koron więcej.

Byłoby przeto rzeczą godziwą i słuszną by z tego źródła dochodu jaki Rządowi daje podatek osobisto dochodowy partycypowały Rady powiatowe, skazane dotychczas na ustawiczne podnoszenie dodatków powiatowych do innych podatków, — zwłaszcza w obec ogólnego dążenia do rozszerzenia autonomii, która bez soków żywotnych marnieć i upadać musi.

Reprezentacya powiatu buczackiego uważa obecną chwilę za stosowną do podniesienia tego żądania tem bardziej, że właśnie kończy się lat 10, na jakie stanęła była umowa Wydziału krajowego z centralnym Rządem, mocą której Wydział kraj. za pobieranie z tego źródła dochodu bonifikacyi zrzekl się prawa nakładania dodatków krajowych do tego działu podatkowego, do czego według ustawy państw. (Dz. p. p. Nr. 220 1896) miałby zupełne prawo.

Reprezentacya powiatowa jest również zdania, że Rząd uwzględni niniejsze tak słuszne domaganie się, chociażby z tej racyi, ża Rząd nie marzył o tak kolosalnym dochodzie z podatku osobisto - dochodowego.

Kiedy bowiem przed 9 laty tj. w pierwszym roku tego zaprowadzenia dał on był Rządowi tylko 44,470.000 kor., przynosi Rządowi w Austryi dziś zwyż 59,000.000 kor., a jest nadzieja, że podatek ten zwiększać się będzie z roku na rok kosztem innych działów podatkowych, obłożonych dodatkami powiatowymi, gminnymi i krajowymi, podwyższającymi podatki z ziemi jałowej, nędznych lepianek i jeszcze bardziej nędznego rzemiosła i przemysłu.

W Galicyi jest podatek osobisto-dochodowy obecnie 3 razy większy aniżeli przed 9 laty. Rząd zachęca kontrybuentów do opłacania tego podatku, stanowiącego jego wyłączną własność; to zaś dzieje się kosztem obniżania innych działów podatkowych, obłożonych dodatkami: wiadomem jest w ogóle, że z powodu faworyzowania podatku osobisto-dochodowego przez większość Inspektoratów podatkowych inne działy podatkowe narażone są — mimo znacznego zmniejszenia — na wymierzanie wysokich dodatków od nich.

Ze względu na etykę moralną powinienby tedy Rząd zadość uczynić słusznym żądaniom naszym, obecnie bowiem dzieją się krzywdzące nadużycia; i tak n. p.:

W mieście powiatowem Buczaczu mieszka około 150 kontrybuentów (zaś w powiecie buczackim około 1000), którzy opłacając li tylko osobisto-dochodowy podatek, nie płacą tem samem żadnych dodatków ani ca cele gminne ani powiatowe. Nie płacą na cele gimnazyum 30%, nie płacą 90% dodatku na cele szkolne, nie płacą 30% dodatku gminnego, 40% powiatowego, ąni na utrzymanie dróg, ulic, trotuarów, ani na oświetlenie, czyszczenie miasta, a korzystają w całej pełni z praw, ba są nawet Radnymi, gdyż mają czynne i bierne prawo wyborcze, nie przyczyniając się niczem na cele autonomii.

Ze względów na samą moralność podatkową jest rzeczą konieczną, by nastąpił sumienniejszy rozkład ciężarów na utrzymanie powiatów i gmin równomierny dla wszystkich obywateli.

W uwznlędnieniu smutnej doli Rad powiatowych, którym brak funduszów do prawidłowej gospodarki, Rada powiatowa prosi, by Wysoki Sejm raczył wpłynąć na Rząd, aby z podatku osobisto-dochodowego, wydzielaną była pewna część na cele Reprezentacyi powiatowych, które dziś dla braku funduszów nie mogą dziś swej działalności należycie rozwinąć. Z Wydziału powiatowego, Buczacz, dnia 22 grudnia 1896 r. VPrezes: Dr Edward Krzyżanowski.

* * *

A czy wszystkie Rady pow. poparły tę petycyę?

Wiadomości potoczne.

Do dzisiejszego numeru „Gminy“ dołączamy dla naszych prenumeratorów jako bezpłatny dodatek „Przepisy o Sądach polubownych“ polubowne załatwianie spraw spornych, choćby najmniejszych, lub najtrudniejszych, Taki sąd sprawi, że będą mniejsze koszta sporu i przyspieszy ostateczny wymiar sprawiedliwości.

W dalszym ciągu otrzymają prenumeratorowie „Gminy“ najnowsze przepisy o sądach rozjemczych.

W druku jest dalsza część „prawa pocztowego“ tudzież „wyborcze ustawy do Rady państwa“. (Parlamentarne prawo).

W ten sposób będzie nasz „podręcznik dla Władz autonomicznych“ podawać szybko i należycie szereg najnowszych ustaw z komentarzem i wzorami praktycznymi.

Jednocześnie przygotowuje redakcya dalsze części „podręcznika“ tego. Lecz wskazanem jest bezwarunkowo najszybsze zamówienie „Gminy“, byśmy wiedzieli, jaki należy przygotować zapas druków „Podręcznika“.

Przypominamy, że prenumeratorowie „Gminy“ otrzymają bezpłatnie „podręcznik dla Władz autonomicznych“.

W Krowodrzy pod Krakowem odbyło się onegdaj poświęcenie nowego budynku szkolnego, wzniesionego kosztem 30.000 koron przez gminę przy pomocy bezprocentowej pożyczki 12.000 kor. z krajowego funduszu szkolnego.

W Pasiecznie w pow. Nadwórna (poczta i telegraf w miejscu) nowy c. k. Zarząd lasów i dóbr państwowych, obejmujący dobra Pasieczna i część dóbr Zielona, Chrepełów kreowano w tym roku.

„**Dziennik ustaw**“. P. Minister spraw wewnętrznych zamianował zastępcę prokuratora Państwa w Krakowie, dr Jana Tokarza, redaktorem polskiego wydania dziennika ustaw państwa.

Obywatelstwo honorowe. Rada m. Brzostka na posiedzeniu odbytem w dniu 6 z. m. uchwaliła ks. Stefanowi Szymkiewiczowi i sędziemu powiatowemu p. Janowi Rucińskiemu nadać honorowe obywatelstwo za położone dla dobra miasta zasługi.

Wiadomości urzędowe.

L. 4191.

OGŁOSZENIE

W krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie, rozpoczyna się rok szkolny 1907/1908 w pierwszej połowie kwietnia 1907.

Celem krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie jest: teoretyczne i praktyczne wykształcenie młodzieży na ogrodników uzdolnionych do prowadzenia ogrodów wiejskich.

Do szkoły tej może być przyjęty każdy kandydat, który!

1) wykaże się, że przynajmniej 15 rok życia ukończył, że odbył z dobrym postępem obowiązkową naukę w szkole ludowej — jest umysłowo i fizycznie zdrów i nienagannych obyczajów;

2) w terminie przez Dyrekcye oznaczonym złoży egzamin wstępny, służący do ocenienia czyli kandydat jest wogóle dostatecznie rozwinięty umysłowo, ażeby mógł korzystać z naukw tej szkole udzielanych.

Kandydaci, którzy odbyli przynajmniej jednoroczną praktykę ogrodniczą, a uczynią zadość powyż wymienionym warunkom, mają pierwszeństwo przyjęcia przed innymi.

Koszta utrzymania ucznia w zakładzie wynoszą 330 koron rocznie. Synowie ubogich rodziców przyjęci być mogą na koszt funduszu krajowego.

Każdy wstępujący do zakładu powinien być zaopatrzony w dostateczną bieliznę i dobre buty juchtowe.

Podania o przyjęcia wnosić należy najdalej do 15 marca 1907 do Dyrekcyi krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie, która na żądanie udzieli wszelkich bliższych wyjaśnień.

L. 75.

KONKURS.

Wydział powiatowy Pilzneński ogłasza konkurs na posadę lekarza okręgowegoo z siedzibą w Jodłowy od 1lipca 1907.

Płaca roczna 1000 koron z funduszu powiatowego, a 500 koron z funduszu gminnego. Koszta objazdów pokrywa Wydział krajowy roczną dotacyą 600 koron.

Okręg obejmuje 10 gmin.

Obowiązki i alegaty podania określa ustawa z 2-go lutego 1891 dz. ust. kraj. Nr. 17.

Prócz tego będzie lekarz okręgowy obowiązany utrzymywać aptekę domową.

Kandydaci, którzy nie przekroczyli wieku lat 40 winni wnieść swoje podania do dnia 1 kwietnia 1907.

Wydział powiatowy,
Za prezesa: Ks. Konopacki.

Z drukarni Słowa Polskiego we Lwowie, pod zarządem Józefa Ziembińskiego.